

*Un text de **Raffaele Pinto****

*Publicat al diari **Avui**, ahir dissabte 7 febrer de 2004*

Passo molt de temps, cada vegada més, llegint blogs. Blog és una abreviatura de weblog, o sigui pàgina web personal, que té forma i contingut de diari, crònica dia a dia d'esdeveniments, pensaments o reflexions. s'accedeix a un blog desconegut introduint en la finestra del cercador qualsevol paraula, o un nom propi qualsevol, seguit del terme blog. l'alternativa depèn de si interessa més veure el tractament d'un tema per moltes persones, o com una persona va parlant de si mateix i descrivint la seva vida. En ambdós casos el cercador dóna, gairebé sempre, un gran nombre d'entrades (centenars o milers), i el criteri que fatalment s'imposa és el de la llengua. Descartat l'anglès (em costa molt llegir-lo), queda l'ampli ventall de les llengües romàniques, ben representades a la xarxa: el portuguès sobretot (el nombre de brasilers que bloguegen és impressionant), i després -en ordre de freqüència- l'espanyol, l'italià, el francès, el català. Tan íntims com els antics diaris, els blogs s'obren, tanmateix, a la lectura i a la curiositat de qualsevol estrany: navegadors (o naufragats) de la xarxa que cerquen càlids espais de socialització, que de vegades són autors de blogs ells mateixos, que intervenen amb comentaris i dialoguen entre ells. s'estableix, d'aquesta manera, una conversació polifònica entre internautes i bloggers que a vegades arriba a ser tan íntima i profunda com la que existeix entre amics convencionalment presencials.

El fenomen és inquietant i revelador a la vegada, ja que demostra l'existència i la difusió a escala planetària, d'un únic espai de socialització en el qual les persones poden intervenir adduint la seva experiència més particular i íntima. Proposo, per a definir aquest espai comú, la fórmula de globalització dels afectes, ja que la possibilitat de cadascú de dialogar amb tothom i d'intercanviar la pròpia intimitat amb la dels altres, genera la tendència mimètica a homologar els esquemes de representació interna de la realitat (els models identitaris). Però no es tracta de l'odiós conformisme de massa generat per la invasió televisiva de la intimitat de la gent. Al revés, una característica molt significativa dels blogs és la seva puresa de llenguatge i sentiments, si els comparem amb la vulgaritat cada cop més agressiva de la televisió. Hom podria pensar que tenim aquí una paradoxa: com és possible que la humanitat que exhibeix la seva intimitat en la pantalla de l'ordinador sigui molt més neta que la que exhibeix la pròpia vida privada en la pantalla de la televisió. El misteri s'aclareix, però, de seguida si pensem que la imatge del blog és cedida gratuïtament per un acte natural d'amor cap a un mateix i cap als altres; la imatge televisiva, en canvi, és cedida a canvi de diners a un aparat de poder que no coneix altra regla ètica que no sigui la del èxit comercial. La vulgaritat intrínseca de la televisió no és altra cosa que la prostitució inherent a qualsevol mercat del cos (del qual la imatge es prolongació simbòlica). La bifurcació de la civilització occidental entre un principi positiu, d'enriquiment de les possibilitats expressives i creatives de la gent (l'ús personal d'internet), i un principi negatiu, de contaminació psíquica de la humanitat (l'ús comercial de la televisió), mitjançant la mateixa tecnologia, usada de manera honesta en un cas, de manera perversa

en l'altre, no podria ser més evident.

Hi ha després un altre element inquietant en aquesta nova, i crec també que revolucionària, manera d'expressar-se i comunicar. Encara que ja no sóc tan jove com els creadors de blogs (ni de bon tros: el blogger tipus té entre 15 i 25 anys), i per tant ja no estic tan disponible com ells a una nova configuració de la meva percepció estètica, la mania de tafanejar en la quotidianitat de la gent ha deformat en certa mesura la meua manera de llegir: haig de confessar que de vegades em sorprenca a mi mateix llegint llibres vertaders i molt seriosos com si fossin uns blogs, o sigui com si estiguessin formats per successives agregacions de fragments, posats els uns al costat dels altres, dia rere dia, per l'autor i els seus contertulians (en llenguatge internàutic, cada intervenció es diu post). La possibilitat de llegir la literatura a l'ordinador, amb sistemes de recerca que, en un corpus molt ampli de textos, retallen i reagrupen fragments d'obres segons criteris personals i arbitraris, promou, en efecte, aquesta nova manera de llegir (i el mateix podríem dir del zàping).

Això per una banda és absurd, perquè en una obra literària no manca mai (o almenys no hauria de mancar mai) un principi central, clar i reconeixible, d'organització del text. Per altra banda, és veritat que algunes obres, fins i tot d'escriptors grandíssims, s'han format sense una estratègia basada en aquest principi, i s'han anat construint mitjançant agregacions successives i desordenades de pàgines diarístiques, curtes reflexions o mínims esbossos narratius. El Quadern gris de Josep Pla, els Cahiers de Paul Valéry, el Zibaldone de Giacomo Leopardi, en aquesta perspectiva (i amb independència de les revisions d'autor que hagin pogut tenir), no serien extraordinaris i grandiosos blogs? Les pàgines d'aquestes obres no es podrien llegir com una sèrie de posts elaborats curosament gairebé dia a dia per aquests grans escriptors? Quina llàstima que ningú, en la seva època, pogués dialogar amb ells i comentar els seus pensaments! I que sols s'havien de sentir, escrivint!

*Raffaele Pinto és Professor de filologia italiana a la Universitat de Barcelona